

Referat fra møte i nasjonalt brukerråd (NBR) 11.09.24

Tid: kl.12-16

Sted: Statped i Oslo, Gamle Hovsetervei 3 / digitalt (Webex)

Referent: Vibeke Fjeld / Inger Larsen

Deltakere fra brukerorganisasjonene

Trine Wigtil, SAFO, Handikappede Barns Foreldreforening (digitalt)
Eirik Dahl, SAFO, Norsk Forbund for utviklingshemmede (digitalt)
Anne Berit Befring, SAFO, Foreningen Norges Døvblinde, vara (fysisk)
Sissel Sørensen Bye, FFO, Norges Blindforbund (fysisk)
Sverre Fuglerud, FFO, Norges Blindforbund, vara (fysisk)
Hans-Petter Østreng, FFO, Hørselhemmedes Landsforbund (fysisk)
Marit Winjor, FFO, Hørselshemmedes Landsforbund, vara (digitalt)
Trond Løvdok, FFO, ADHD Norge (digitalt)
Mette Mebostad, FFO, ADHS Norge, vara (digitalt)
Robyn Grøndahl, FFO, FFO sentralt, vara (fysisk)
Per Gunnar Johnsen, FFO, Norges Døveforbund (fysisk)
Linda Djuve, FFO, Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (fysisk)
Ingrid Thunem, Unge Funksjonshemmede (fysisk)
Maren Hagen Fuglesang, Unge Funksjonshemmede (fysisk)

Deltakere fra Statped

Annemarie Bechmann Hansen, direktør
Kjell Håkon Andersen, divisjonsdirektør
Håkon Fenstad, kommunikasjonsdirektør
Pål Merkesdal, avdeling for virksomhetsstyring, statistikk og analyse, sak 18
Kirsti Wetterhus, kommunikasjonsstaben, sak 19
Vibeke Fjeld, sekretariat
Inger Larsen, sekretariat

Observatører fra Nordlandsforskning

Therese Andrews, sak 17-20
Stian Bragtvedt, sak 20-22

Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent. Det ble meldt inn tre saker til eventuelt.

Det ble bedt om at endelig referat fra forrige møte sendes ut sammen med innkallingen til neste møte.

Sak 17/24 Orientering fra leder

Nestleder Hans-Petter Østreng orienterte om at leder Terje Holsen har trukket seg, og at Østreng vil være fungerende leder ut året.

Sak 18/24 Orientering fra Statped

Pål Merkesdal orienterte om sak 1. Kjell Håkon Andersen orienterte om sak 2-9.

1. Brukerundersøkelsen 2024

Innspill i møtet: Det ble foreslått at brukerrådsmedlemmene kan gi innspill til utkast til spørreundersøkelsen.

Statped informerte om at årets undersøkelse er lik tidligere undersøkelser i omstillingsperioden, men at NBR vil få mulighet til å gi innspill til framtidige undersøkelser. Rapporten for årets undersøkelse vil bli presentert for NBR på møte i 2025.

2. Følgeevaluering av omstilling av Statped

Innspill i møtet: Det ble bedt om at rapporten fra Nordlandsforskning deles med brukerrådsmedlemmene. [Lenke til Nordlandsforsknings tredje delrapport](#)

3. Ny ressursgruppe for strategiperioden 2024-2027

4. Informasjon om ny samarbeidsavtale med NAV Hjelpemiddel og tilrettelegging

Etter innspill i møtet foreslo Statped at nasjonalt brukerråd får anledning til å gi innspill før Statped har oppfølgingsmøter med NAV.

5. Elevkurs i Statped høsten 2024

Innspill i møtet: Det ble orientert om at faglig brukerråd hørsel har avgitt kommentarer om elevkurs og prosjekt sansetap i kommuner til KD. Norges Blindforbund (NBF) ga uttrykk for at det haster med en avklaring i KD og viser til at punktskriftbrukere har behov for tilsvarende tilbud som tegnspråkbrukere har. NBF mener at det er viktig at elever i 1. klasse, i videregående skole og elever med svaksynthet får kurstilbud. NBFU har på sitt landsmøte utarbeidet en resolusjon om elevkurs i Statped. NBF påpeker at KDs beslutning vil tas på grunnlag av Statpeds faglige begrunnelser og ønsker at Statped tar en aktiv rolle i saken.

6. Årlig evaluering av brukerrådsarbeid høsten 2024

7. Prosess for oppnevning av nye brukerrådsmedlemmer 2025-2026

8. Brukerrådsmøter 6.11

Innspill i møtet: Norges Blindforbund oppfordret til å melde inn temaer til fellesmøtet for alle brukerrådene.

9. Brukerkonferansen 7.11

Statped oppfordret til å spre budskapet om konferansen.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 19/2024 Strategisk utvikling av statped.no

Bakgrunn for saken: Statped.no skal videreutvikles i tråd med Statpeds strategi - med målgruppens behov i sentrum og et større fokus på kompetanseutvikling.

Håkon Fenstad og Kirsti Wetterhus informerte om arbeidet.

Innspill i møtet:

- Kurs- eller kompetansebevis på gjennomførte kurs og e-læringer kan motivere for deltakelse
- Språkvask av nynorsk er nødvendig
- Enkelt språk er viktig
- Fagstoff på statped.no kan ikke bare bestå av korte tekster, men også treffe PPT sitt mer omfattende behov for kunnskap om temaer
- Universell utforming må ivaretas
- God begrepsbruk kan være vanskelig, det er usikkerhet om hva som er gode begreper ved omtale av personer med ulike former for funksjonsnedsettelse

Statped svarte ut konkrete spørsmål slik:

- I universell utforming er også synstolking inkludert.
- Nasjonalt brukerråd kan gjerne få saken tilbake før hovedlanseringen.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 20/2024 Bruk av Statpeds tjenester

Bakgrunn for saken: På møtet 24. april kom det opp forslag om å ta opp tema fra årsrapporten på møter i NBR. Saken redegjør kort for Statpeds arbeid med å se nærmere på tall knyttet til bruk av Statpeds tjenester på to områder: Kommuner som ikke mottar tjenester fra Statped og eksempler på geografiske forskjeller på bruk av tjenester på fagområdene hørsel og sammensatte læreverser.

Kjell Håkon Andersen informerte og ba om innspill fra brukerrådet til videre arbeid med analyser.

Innspill i møtet:

Tema: Kommuner som ikke mottar tjenester fra Statped

- Inntrykk av at små kommuner har ledere som har veldig god oversikt.
- Det kan være relevant hypotese at det ikke finnes barn og elever i målgruppene til Statped
- Ønske om å gjøre det selv og at det er for dyrt å bruke Statped (for omfattende råd om kostbare tiltak) kan være drivere for ikke å søke Statped om tjenester
- Gode ressurspersoner lokalt er viktig uavhengig av størrelse på skole og kommune

- Statped kan sende forespørsel til de aktuelle kommunene (for eksempel kontakte barnehage- og skolefaglige rådgivere som kommunene er pålagt å ha)
- Viktig å minne de små kommunene om at de kan få støtte fra Statped
- Dialog med KS er viktig
Statped kommenterte at det er god dialog med KS
- Det ble reist spørsmål om Statped blir involvert i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.
Statped har en aktiv rolle i kompetanseløftet i samarbeid med universiteter og høyskoler. Det arbeides for tiden med en ny helhetlig modell for tilskuddsordningene hvor kompetanseløftet vil inngå. Dette vil være aktuelt som sak i NBR i 2025.

Tema: Eksempler på geografiske forskjeller på bruk av tjenester på fagområdene hørsel og sammensatte lærevansker

- Kan situasjonen med flyktninger fra Ukraina ha sammenheng med tallene som ble presentert?
- Kompetansen er svært ulikt spredt i landet
- Tallene illustrerer stor variasjon, noe som understreker behovet for at Statped har fokus på det spesielle
- Kan det i omstillingen av Statped ha oppstått misforståelser om hva kommunene kan få hjelp til?
- Kan det være interessant å se på forholdet mellom andel ufaglærte lærere og kunnskap om Statped?

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 21/2024 “Statped kompetanse” som strategisk prosjekt

Bakgrunn for saken: Innsatsområde 1 i virksomhetsstrategien sier at Statped skal styrke det kunnskapsbaserte og praksisnære kompetansetilbudet som treffer kommuners og fylkeskommuners behov. Det er besluttet å etablere et strategisk prosjekt høsten 2024.

Annemarie Bechmann Hansen informerte og ba om innspill til videre arbeid.

Innspill i møtet:

- Grunn til å tro at Statped fanger opp alle elever som bruker tegnspråk eller punktskrift, men at det på mange andre områder vil være ulikt hvor raskt kommuner kontakter Statped.
- Har Statped kapasitet til å bidra hvis flere henvender seg, og kan Statped kompetanse gå utover dagens tilbud til ulike målgrupper?
Statped vil videreføre rådgivningstjenester og disse inngår ikke i Statped kompetanse. Statped skal fortsatt prioritere arbeid med lavfrekvente grupper, og arbeidet med individsakene er viktige med tanke på vår egen kompetanse. Statped forventer framover flere oppgaver uten at det følger med nye midler og må derfor arbeide for å få mer ut av ressursene. Hensikten med Statped

kompetanse er blant annet å gjøre fagkunnskap lett tilgjengelig for alle uten at det er behov for å sende søknad til Statped.

- Figuren med sirkelen med barnet i sentrum kommuniserer bedre enn trekanten fra Meld St 6.
- Statped må sørge for å få inn barnas, elevenes og foreldrenes stemmer i arbeidet. Oppfordring om ikke å glemme barnet når det er snakk om laget rundt barnet.
- Barn og elever har behov for informasjon om både rettigheter og hvilke muligheter de har som grunnlag for å ta valg.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 22/2024 Udir som observatør i nasjonalt brukerråd?

Bakgrunn for saken: Udir har spurt om det er mulig at de kan ha en observatørrolle i Statpeds nasjonale brukerråd. Saken legges frem for rådet til diskusjon.

Kjell Håkon Andersen informerte.

Rådet konkluderte med at Udir blir invitert inn som observatør, og at ordningen kan prøves ut i en periode på to år. Det er ønske om at Udir gir en nærmere beskrivelse av observatørrollen. Det ble påpekt at NBR er Statpeds brukerråd, og at både rådet og Udir må ha høy bevissthet knyttet til dette.

Sak 23/2024 Eventuelt

Norges Blindeforbund (NBF) meldte inn følgende saker:

1. Utdanning av synspedagoger i Oslo

Det er stort behov for synspedagoger. Statped har gjort en god jobb med utdanningen i Trondheim. NBF oppfordrer Statped til å ta en aktiv rolle for å få en masterutdanning med synspedagogisk ferdypning på Universitetet i Oslo, Institutt for spesialpedagogikk.

2. Egne læreplaner og veiledere på synsområdet?

Læreplaner i fag inneholder kompetansemål som ikke er mulig å oppnå for elever med synshemning. Dette reiser spørsmål om det er behov for egne læreplaner for blinde elever eller om gode veiledninger kan løse utfordringene med urealistiske krav. Problemstillingen kan også gjelde andre elevgrupper.

3. Fritak for fag

Norges Blindeforbunds Ungdom har i en kronikk i VG uttrykt bekymring for fritak for evaluering i fag. Det er en utfordring at skolene ikke informerer godt nok om konsekvensene av fritak. Det ble vist til eksempler på at skoler presser elever til å

be om fritak og at det er fare for at dette skyldes ressurs- og kompetansemangel i skolene.